

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Departament Prawa Pracy
Dyrektor
Marcin Stanecki

DPP-III.055.2.2023.EG
Warszawa, dnia . 4.05.2023 r.

Pan
Sebastian Adamowicz

Szanowny Panie,
w odpowiedzi na petycję z dnia 5 kwietnia 2023 r., w sprawie nowelizacji art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz. U. nr 54, poz. 310).

Zgodnie z art. 2 Kodeksu pracy pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Regułą jest, że do okresu zatrudnienia, od którego zależy nabycie uprawnień pracowniczych, wynikających z ogólnie obowiązujących przepisów prawa pracy, wlicza się okresy pozostawania w pracowniczym stosunku pracy.

Ustawa z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy została uchwalona z inicjatywy grupy posłów X kadencji Sejmu RP. Powołana ustawa reguluje zasady wliczania do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, okresów pracy w gospodarstwie rolnym.

Okres pracy w gospodarstwie rolnym nie jest okresem zatrudnienia w rozumieniu przepisów prawa pracy. Jest to odrębna kategoria prowadzenia aktywności zawodowej, w której nie występują cechy charakterystyczne dla stosunku pracy.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 tej ustawy, ilekroć przepisy prawa lub postanowienia układu zbiorowego pracy albo porozumienia w sprawie zakładowego systemu wynagradzania przewidują wliczanie do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownika wynikające ze stosunku pracy, okresów zatrudnienia w innych zakładach pracy, do stażu tego wlicza się pracownikowi:

okresy prowadzenia indywidualnego gospodarstwa rolnego lub pracy w takim gospodarstwie prowadzonym przez współmałżonka, przypadające przed 1.1.1983 r. okresy pracy po ukończeniu 16. roku życia w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez rodziców lub teściów, poprzedzające objęcie tego gospodarstwa i rozpoczęcie jego prowadzenia osobiście lub wraz ze współmałżonkiem, przypadające po 31.12.1982 r. okresy pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym w charakterze domownika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Wliczenie pracy w gospodarstwie rolnym może wynikać z regulaminów wynagradzania (które stanowią „porozumienia w sprawie zakładowego systemu wynagradzania”).

Ustawodawca w art. 1 ustawy zaliczył do źródeł, które przewidują wliczanie do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownika wynikające ze stosunku pracy, okresów zatrudnienia w innych zakładach pracy:

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

- 1) przepisy prawa lub
- 2) postanowienia układu zbiorowego pracy albo
- 3) porozumienia w sprawie zakładowego systemu wynagradzania

Zastosowanie alternatywy wykluczającej pomiędzy regulacją zawartą w układach zbiorowych pracy a porozumieniach w sprawie zakładowego systemu wynagradzania uzasadnione jest faktem, że porozumienie takie wprowadzane jest w braku objęcia pracowników zakładowym układem zbiorowym pracy lub ponadzakładowym układem zbiorowym pracy ustalającym warunki wynagradzania za pracę oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą w zakresie i w sposób umożliwiający określanie, na jego podstawie, indywidualnych warunków umów o pracę (art. 77² § 3 k.p.). Należy przy tym zauważyć, że stosowanie takiej wykładni jest uprawnione dopiero od 2 czerwca 1996 r., kiedy w życie weszła nowelizacja Kodeksu pracy wprowadzająca instytucję regulaminów wynagradzania. Do 26 listopada 1994 r., czyli daty uchylecia ustawy z 26 stycznia 1984 r. o zasadach tworzenia zakładowych systemów wynagradzania (tekst jedn. Dz.U. z 1990 r. Nr 69, poz. 407 ze zm.), normą tą objęte były porozumienia tworzone na podstawie jej przepisów. Tym samym należy, zdaniem Departamentu, uznać, że zakres przedmiotowy omawianej regulacji odnosi się do takich przepisów prawa (w tym czasie obowiązujących ponadnarodowego) lub układów zbiorowych pracy albo porozumień w sprawie zakładowego systemu wynagradzania (regulaminów wynagradzania), które przewidują wliczanie do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownika wynikające ze stosunku pracy, okresów zatrudnienia u innych pracodawców.

Konkludując, dziękuję za przekazaną informację. Będzie ona wykorzystana przy dokonywaniu zmian w ustawie. Jednakże, trudno określić w tym momencie, kiedy będzie przygotowywana nowelizacja ww. przepisów.

Z wyrazami szacunku
Marcin Stanecki
Dyrektor
Departamentu Prawa Pracy
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/